
**ACCOUNTING APPROACHES IN THE MANAGEMENT OF THE UNDERTAKING
UNDER AMORTIZATION OF ASSETS****Valentina Staneva**University of Transport „Todor Kableshkov“, Sofia, Bulgaria, valiastaneva@abv.bg**Hristo Stanev**UNWE, Sofia, Bulgaria, icostanev@abv.bg

Abstract: *Accounting provides the bulk of the economic information used by management bodies at different levels of economic governance and the individual enterprise. Under market conditions, it forms the basis of the management process. The management of individual economic units requires knowledge of legislation and disclosure of patterns and trends in the process of their development.*

As a system of information, accounting is an element of the science-based system of business management. It justifies the specific human activity of creating information as feedback in managing the economic system. Viewed in a practical and applied aspect, accounting is a function of management, and is a means of implementing decisions.

For internal information needs, an entity applies its internal organization, the aggregate of which reflects the accounting policies of its management. Any management decision to be motivated must be based on the principles set out therein. It is a legitimate model of the activity carried out during a certain reporting period.

An enterprise's amortization policy is an integral part of its accounting policy and includes principles, bases, methods, policies and procedures to reflect the decrease or change in the carrying amount of the accounting entity over a reporting period. Its implementation is conditioned by the knowledge of specific features in the organization of the activity, the specifics of the activity, the adopted guidelines for development and renovation of the depreciable assets of the enterprise, as well as other similar factors and conditions, revealed on the basis of economic analysis. Amortization policy is conducted by the entity's management, taking into account specific economic conditions and applicable accounting standards.

The purpose of this report is to present accounting approaches that provide options, instances, variants and alternative case solutions that determine the entity's amortization policy coupled with the use of accounting estimates in the entity's financial statements.

Keywords: *depreciation, amortization policy, management, accounting estimate.*

**СЧЕТОВОДНИ ПОДХОДИ В УПРАВЛЕНИЕТО НА ПРЕДПРИЯТИЕТО
ПРИ АМОРТИЗАЦИЯ НА АКТИВИ****Валентина Станева**ВТУ „Тодор Каблешков“, гр. София, Република България, valiastaneva@abv.bg**Христо Станев**УНСС, гр. София, Република България, icostanev@abv.bg

Резюме: *Счетоводството осигурява преобладаващата част от икономическата информация, използвана от управленските органи на различни равнища на управление на икономиката и отделното предприятие. В пазарни условия то се явява основа на управленския процес. Управлението на отделните икономически единици изисква да се познава законодателството и да се разкриват закономерностите и тенденции в процеса на тяхното развитие.*

Като система за информация, счетоводството е елемент на научно изградената система за стопанско управление. То обосновава конкретната човешка дейност по създаване на информацията като обратна връзка при управлението на стопанската система. Разгледано в практико-приложен аспект, счетоводството е функция на управлението, и е средство за изпълнение на взети решения.

За вътрешните си информационни потребности, предприятието прилага своя вътрешна организация, чиято съвкупност отразява провежданата счетоводна политика от неговото ръководство. Всяко управленско решение, за да бъде мотивирано е необходимо да се базира на принципите, заложен в нея. Тя е законосъобразен модел на осъществяваната дейност през определен отчетен период.

Амортизационната политика на предприятието е съставна част на неговата счетоводна политика и включва принципи, бази, методи, правила и процедури за отразяване намалението или промяната на отчетната стойност на счетоводните обекти през определен отчетен период. Нейното осъществяване се обуславя от познаването на конкретни особености в организацията на дейността, от спецификата на дейността, от приетите насоки за развитие и обновяване на амортизируемите активи на предприятието, както и от други подобни фактори и условия, разкрити въз основа на икономически анализ. Амортизационната политика се провежда от ръководството на предприятието при съобразяване с конкретните икономически условия и приложимите счетоводни стандарти.

Целта на настоящия доклад е да се представят счетоводни подходи, в които са предвидени възможности, случаи, варианти и алтернативни решения на казуси, определящи амортизационната политика на предприятието, съчетано с приложение на счетоводни приблизителни оценки във финансовите отчети на предприятието.

Ключови думи: амортизация, амортизационна политика, управление, счетоводна приблизителна оценка.

1. УВОД

Като форма на хуманитарно знание, счетоводството има своето място в развитието на съвременните икономически процеси, като се характеризира с богато научно и практическо съдържание. Счетоводството осигурява преобладаващата част от икономическата информация, използвана от различните управленски нива. Управлението на отделните икономически единици изисква да се познават и разкриват закономерностите и тенденциите в тяхното развитие, както и условията, при които тези закономерности действат.

Като система за информация, счетоводството е елемент на научно изградената система за стопанско управление. Чрез конкретната човешка дейност по създаване на счетоводна информацията се изгражда обратната връзка за осигуряване управлението на стопанската система. Разгледано в практико-приложен аспект, счетоводството е функция на управлението.

Един от основните проблеми в счетоводството е свързан с прилагането на добре обоснована амортизационна политика, която да е в унисон с провежданата в предприятието счетоводна политика. „В счетоводната практика се наблюдава тенденция от страна на предприятията към отбягване самостоятелното разработване на амортизационни политики, това води до невъзможност за анализ на положителните и отрицателни страни на една такава практика в областта“¹.

В практиката този проблем рядко се разглежда в контекста на управлението на предприятието и очакваните икономически изгоди от прилагането на конкретна амортизационна политика. Една от причините е консервативното отношение на счетоводители и данъчни органи към прилагането в практиката на иновативни счетоводни подходи, каквито са промените в счетоводните приблизителни оценки. Счетоводните приблизителни оценки „полезен срок на използване“, „метод на амортизация“ и „остатъчна

¹ Георгиева Д., „Понятието амортизация при формиране амортизационната политика на предприятията“, „Проф. д-р Асен Златаров“, АИ Управление и образование, том IX (1) 2013, с.163.

стойност²“ пряко се използват при определянето на годишната амортизационна норма на активите. Същите са данъчно регулирани, като не се отчита икономическото влияние от тяхното приложение. Пренебрегва се ползата, която предприятието може да има от промяната в приложимите счетоводни приблизителни оценки, взето като решение в съответствие с икономическите условия, в които функционира предприятието. Определянето на амортизационните срокове, методите за амортизация, както и управлението на печалбата чрез разходите за амортизация са елементи на амортизационната политика на предприятието, която е част от приложимата счетоводна политика. Актуалността на настоящото изследване се определя от разминаването между теорията и практиката при използването на различни счетоводни подходи в управлението на предприятието при амортизация на активи.

2. СЧЕТОВОДНА АМОРТИЗАЦИЯ НА АКТИВИ

Етимологическото значение на думата „амортизация“ е, че тя има латински произход, който означава „умъртвяване“, в смисъл на „погашение“². Чрез него се отразява разбирането за постепенното „умиране“ на част от амортизируемите активи и тяхното възпроизводство от акумулираните средства.

Амортизацията е систематичното разпределение (разсрочване във времето) на амортизационната сума на актива през полезния му живот. В българската счетоводна литература, освен „полезен живот“ могат да се срещнат и понятията „полезен срок на ползване“, „срок на амортизация“, „полезен срок на употреба“ или „полезен срок на годност“. Съгласно МСС 16 Имоти, машини, съоръжения и оборудване, в § 50 е уточнено, че това разпределение се извършва през целия полезен живот на актива. С други думи, в основата на използваната в света концепция за счетоводна амортизацията стои разбирането, че амортизацията е процес на разпределение във времето на стойността на актива, под формата на необходимо-присъщи разходи (най-често данъчно признати), за повече от един отчетен период, но не повече от полезния живот на актива.

Съществуват следните концептуални идеи в тази насока:

- една от широко подкрепяната в близкото минало концепция, разработена от В. Палий, известна като „натуралистична“³, се базира на разбирането, че амортизацията е предпоставка и начин за постепенното заместване и физическо възпроизвеждане на дадени основни средства. В този смисъл, учените, които я разработват и поддържат, смятат, че амортизацията е икономически процес, предпоставка и начин за възстановяването и ремонта на изхабените и износените основни фондове. Тя сама по себе си не създава приток на пари, а само косвено го предпоставя. Също така осигурява условия за създаване на резервен паричен фонд за тяхното възстановяване и за развитието на материалната и производствено-технологична база в бъдещето. В такава светлина е била разработена и методологията за отчитане на този процес в повечето бивши източноевропейски страни с централизирано планово управление.

- другата е характерна за българската счетоводна наука, свързана с централизираното планово управление за този период, където е възприето разбирането за амортизацията, като процес на постепенно и планомерно пренасяне на стойността на основните средства вследствие на овехтяване, физическо изхабяване или морално остаряване в състава на разходите за производство и обръщението с цел, да се осигурят условия и предпоставки за планомерно и ритмично възстановяване на най-важната съставна част на материално-техническата база, както и, че „амортизацията е правно регламентиран и регулиран процес“⁴.

За тези концептуални разбирания не са без значение историческите събития и фактори, създали необходими предпоставки и условия. Ако направим сравнение между двете концепции, ще установим, че те си противостоят, тъй като са продукти на два различни научни подхода, приложени в различни икономически системи.

Съществува и такъв възглед, към който се придържат повечето счетоводни кадри в западно-европейската счетоводна практика. Той се изразява в това, че според тях амортизацията представлява онази част от стойността на един дълготраен актив, която не може да бъде възстановена, когато актива в края на полезния му живот бъде изваден от употреба. Приема се, че начисляването и натрупването на провизии за амортизации е процес, който е свързан с управлението на дейността през времето на ефективния живот на актива, като провизирането (за погасяване на амортизацията) е независимо от печалбата.

² Андрейчин А., Георгиев Л. и колектив, „Български тълковен речник“, София, Изд. „Наука и изкуство“, 2001 г.

³ Палий В., „Бухгалтерский учет для менеджеров“, М., Тарвер, 1991.

³ Душанов И., „Терминологичен речник по счетоводна отчетност“, Изд. „Г. Бакалов“, Варна, 1979 г.

⁴ Душанов И., „Терминологичен речник по счетоводна отчетност“, Изд. „Г. Бакалов“, Варна, 1979 г.

Ако разгледаме модела, отразяващ притока на икономически изгоди на предприятието, създадени с активи за същия период, ще стигнем до извода, че съвременната световна практика третира амортизацията като процес на разпределение на историческите разходи (цена) по придобиването, като се основава на най-малко две допускания – изгодата или ползата, която се очаква да се извлече от актива. Тя е пропорционална на очакван коефициент или процент на употребата на актива, както и, че е възможно да се измери и оцени икономическата изгода (полза) за предприятието. Накратко, философията на европейското и световно счетоводство по отношение на амортизацията я определя като богат теоретичен синтез от основополагащи идеи, ръководни начала и изходни предположения за осъществяване на съвременната счетоводна дейност. Такава е и концепцията, която е заложена в МСС 16. Тя е продиктувана от идеята за вярно и честно представяне на информацията, с цел да се оцени реално финансовия резултат, съобразена с основните принципи, залегнали в Закона за счетоводството.

В широк аспект, амортизацията може да се разглежда „като процес на непрекъснато намаляване стойността на активите на основа тяхната експлоатация и постепенно влошаване на производствения им капацитет. Изхождайки от тази характеристика амортизацията може да се оцени и като мярка, показваща степента на изхабяване на даден актив“⁵.

В зависимост от научната област, в която се използва понятието „амортизация“, може да има счетоводно значение – изхабяване и обезценка; финансово значение – погасяване; правно значение – унищожаване; техническо значение – намаляване на сила и математическо значение – намаляване на стойност.

В съвременните икономически условия върху прилаганата амортизационна политика важна роля играят и редица обективно проявяващи се и субективно действащи фактори – инфлацията, изискванията на Европейския съюз, данъчната политика на държавата, теоретичната и практическата компетентност на управленските екипи. Те могат да бъдат представени схематично по следния начин (схема 1):

Схема 1. Фактори, влияещи върху амортизационната политика

При изграждането на амортизационната политика не би трябвало да се ограничаваме само върху данъчната и счетоводна амортизация, а преди всичко да отчитаме и реалната (калкулативна) амортизация. Тя е свързана и е елемент на цените и гарантира натрупване на финансови ресурси за възстановяване и обновяване на изхабените дълготрайни материални активи (ДМА). Възстановяването на стойността на активите, като част от амортизационната политика на предприятието е свързано пряко и с провежданата инвестиционна политика.

За изясняване на връзката между амортизационната политика и себестойността на произведените продукция/стоки/услуги, ще използваме философския подход, т.е. от абстрактното (глобализацията на икономиката) към конкретното (себестойността). Глобализацията предполага задълбочаване на интеграцията, а ние сме част от Европейския съюз (ЕС). Като основен приоритет на ЕС се възприема конкурентоспособността и качеството. За да се произвежда качествено са необходими обновени ДМА, което оказва влияние върху себестойността чрез разходите за амортизация, а от там и в цената на произведения продукт/услуга. По дефиниция, цената е паричен израз на стойността, а тя е един от елементите на счетоводния метод – оценяването. Следователно, всички фактори, формиращи, определящи и влияещи

⁵ Георгиева Д., „Понятието амортизация при формиране амортизационната политика на предприятията“, „Проф. д-р Асен Златаров“, АИ Управление и образование, том IX (1) 2013, с.160.

върху амортизационната политика, променят счетоводството от отчетно-информационна в управленско-информационна система.

Амортизационната политика на предприятието е съставна част на неговата счетоводна политика и включва принципи, бази, методи, правила и процедури за отразяване намалението на отчетната стойност на счетоводните обекти през определен отчетен период. Нейното осъществяване се обуславя от дълбокото познаване на конкретните особености в организацията и спецификата на дейността, от приетата политика за развитие и обновяване на ДМА на предприятието. Амортизационната политика се избира и прилага от ръководителите на предприятието при съобразяване с конкретната финансова ситуация, както и нормите в НСС и в МСС/МСФО, където са предвидени възможности, случаи, варианти и други алтернативи за решения на казуси.

Съгласно СС 4 Отчитане на амортизациите, амортизационната политика на предприятието трябва да бъде съобразена с изискванията на стандарта и да дава информация за⁶:

- възприетия подход за класифициране на активите като дълготрайни материални и нематериални и като амортизируеми и неамортизируеми;
- възприетия подход при определянето на срока на годност на амортизируемите активи;
- възприетия подход при определянето на остатъчната стойност на амортизируемите активи;
- възприетия метод на амортизация по класове от сходни амортизируеми активи;
- друга информация по преценка на предприятието.

Въз основа на счетоводния стандарт, всяко предприятие следва да:

- изготвя и утвърждава счетоводен и данъчен план за амортизация на всеки дълготраен материален и нематериален актив въз основа на определени от него амортизационни норми;
- определя годишният размер на амортизацията, като систематично се прилага линеен или нелинеен метод;
- прилага амортизационна норма за определен дълготраен материален актив в зависимост от определения срок на практическото му използване.

Това са основните постановки за разработване на амортизационната политика на предприятието, съдържащи се в националната нормативна база.

3. ДАНЪЧНИ АСПЕКТИ НА АМОТИЗАЦИЯТА НА АКТИВИ

В чл. 50 на Закона за корпоративното подоходно облагане (ЗКПО), за данъчните ДМА, които отговарят на изискванията на Националните счетоводни стандарти (НСС), се определя стойностен праг на същественост на сума равна или не по-ниска от 700 лв. Ако предприятието определи в счетоводната си политика тази сума за праг на същественост, то всички придобити активи, които отговарят на този критерий, закона ще ги третира като данъчни ДМА. Например, ако ръководството на предприятието е приело в счетоводната си политика за праг на същественост да е сумата от 500 лв., то всички придобити активи на тази и над тази цифра ще се третират като данъчни ДМА.

Особеност е, че този стойностен праг е регламентиран само за тези предприятия, които прилагат като счетоводна база НСС. Не така стои въпроса за предприятия, които прилагат като счетоводна база Международните счетоводни стандарти (МСС), където **не се определя праг на същественост**. Това е вследствие прилагането на общия принцип за същественост при представяне на имущественото състояние на предприятието във финансовия отчет. Този принцип на същественост не може да има еднакви абсолютни измерения при предприятия с различен мащаб на дейност. За да бъдат признати като активи съгласно МСС 16, имотите, машините и съоръженията следва да се държат от предприятието, за да се използват за производството или доставката на стоки или услуги, за отдаване под наем на други лица или за административни цели, като очакваният полезен живот е повече от един отчетен период. Предприятието само решава какъв счетоводен подход да използва и каква същественост да приеме и приложи при признаването на активите като амортизируеми, което се свързва с използването на промяна в счетоводната приблизителна оценка „праг на същественост“.

Предприятието може да прилага различни методи за амортизация на различни групи от сходни по предназначение активи. Правото му за избор на методи за амортизация и оповестяването им в счетоводната политика е нормативно определено в т. 5.3 на СС 4 Отчитане на амортизациите. Тези методи се включват в

⁶ Виж т. 7.1. в СС 4 Отчитане на амортизациите.

амортизационната политика на предприятието и се прилагат последователно през отделните отчетни периоди.

При определянето на срока на годност на амортизируемия актив предприятието следва да се съобрази със:

- предполагаемото физическо износване;
- предполагаемото морално остаряване;
- ограниченията върху ползването на актива – правни, фактически и др.

Особеност в данъчното законодателство е, че законодателят дава първоначална преценка за полезния живот на активите и метода на тяхната амортизация, които в случая са с **характер на точна оценка**, след като не се позволява тяхната промяна за данъчни цели. Така определената императивна точна оценка не е свободен избор на счетоводителя, защото е решение на законодателя, което ни дава основание да не я припознаваме като счетоводна приблизителна оценка. Ако счетоводителя използва законодателната преценка за полезен живот и метод на амортизация на активите в зависимост от тяхната данъчна категоризация, това решение всъщност се явява **счетоводна приблизителна оценка**, определена за нуждите на предприятието. Счетоводителя е свободен да определи и друга първоначална счетоводна приблизителна оценка на полезния живот и метода на амортизация, което по своята същност е управленско предположение и първоначална негова преценка. Това е вид счетоводен подход за получаване на по-голяма икономическа изгода от използваните активи в дейността на предприятието. Всяко следващо изменение на първоначалната му преценка е промяна в счетоводната приблизителна оценка.

4. ОСТАТЪЧНА СТОЙНОСТ НА АМОТИЗИРУЕМИТЕ АКТИВИ

Чрез счетоводната политика на предприятието се дава възможност да се определи амортизационната норма на активите, която е съотношение на амортизируемата сума, приета за сто и срока на годност на амортизируемия актив в години.

При сравнителен анализ на приложимите счетоводни стандарти, се открояват следните особености:

- приложима счетоводна база по МСС:
  - в МСС 16, амортизируемата сума е дефинирана като себестойност на актив или друга стойност, заменяща себестойността във финансовите отчети, намалена с остатъчната стойност;
  - в § 6 на МСС 16, остатъчната стойност е определена като „приблизително оценената сума, която предприятието би получило понастоящем при освобождаването от един актив, след като се приспадат приблизителните разходи по освобождаването от него, ако активът вече е остарял и в състоянието, в което се очаква да бъде в края на полезния му живот”.
- приложима счетоводна база по НСС:
  - в СС 4, амортизируемата стойност е стойността на амортизируемия актив, която подлежи на амортизация през предполагаемия срок на годност. Тази стойност на практика е разликата между отчетната стойност на актива и неговата остатъчна стойност.
  - в т. 2 на СС 4, остатъчната стойност се определя като предполагаема стойност, която предприятието очаква да получи от актива при изтичане срока му на годност след изваждането му от употреба.

Изводите, които можем да направим са следните:

- общото в двете определения за остатъчната стойност по международните и националните стандарти е, че се имат в предвид очакваните разходи, свързани с изваждането на актива от експлоатация;
- амортизируемата стойност е равна на разликата между отчетната стойност и остатъчната стойност;
- в случай, че амортизируемата стойност е по-висока от отчетната стойност, чрез амортизацията ще се възстановява както цената на придобиване на актива, така и превишението на разходите над приходите при изваждането му от употреба.

Определянето на остатъчната стойност като величина изисква прозорливост и точна преценка от страна на ръководството на предприятието, относно избора за счетоводен подход при последваща оценка на активите. Ако се използва историческата цена, то остатъчната стойност би следвало да бъде изчистена от всички разходи по изваждането на актива от употреба. Ако се използва справедливата стойност (преоценката), остатъчната стойност се оценява отново при всяка преоценка. Всичко това води до реално калкулиране на себестойността на продукта или услугата, до правилно формиране на цените, което води до възстановяване на разходите, свързани с отписване на актива.

5. ДВУАСПЕКТНО ПРОЯВЛЕНИЕ НА АМОРТИЗАЦИЯТА

Според В. Ранков „амортизацията изпълнява функцията на оценъчно средство, но самата тя е резултат от възприета оценка, като установена обезценка или установено стойностно намаление на постоянните средства”⁷. От тук можем да направим извода, че амортизациите имат оценъчна функция, защото освен процесите на изхабяване, обезценяване и пренасяне на стойността, те обхващат и процеса на стойностното възстановяване на изхабените активи. Това предполага другата основна функция на амортизациите – инвестиционната. Тя може да се разглежда в контекста на желанието на предприятието да осъществява дейността си в бъдеще. За тази цел, поради изхабяването и моралното остаряване на активите, те заделят средства в амортизационни фондове, като така на практика се осигурява самофинансирането.

Двуаспектното проявление на амортизацията представлява интерес от гледна точка на обвързването на оценъчната и инвестиционната функция на амортизирането с оперативното и стратегическото управление. Всичко това предполага създаването на организация за обновяване на ДМА, чрез определянето на амортизационна политика, като част от счетоводната политика на предприятието. Амортизацията предполага, но не осигурява резервния паричен фонд за изхабените амортизируеми активи. Възстановяването на стойността им е в пряка връзка с инвестиционната политика на предприятието.

За нагледно представяне на двуаспектното проявление на амортизацията, от една страна като приход и от друга като разход, може да бъде обяснено по следния начин (схема 2):

Схема 2. Двуаспектно проявление на амортизацията.

6. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

В заключение следва да се отбележи, че счетоводните подходи в управлението на предприятието при амортизиране на активи са в пряка връзка с провежданата счетоводна, амортизационна и инвестиционна политика на предприятието. Избора на счетоводен подход е обусловен от икономическата среда и създадените обществено-икономически условия в страната, както и от приложимата счетоводна нормативна уредба. Използването на счетоводните приблизителни оценки „праг на същественост“, „полезен срок на използване“, „метод на амортизация“ и „остатъчна стойност“ в процеса на амортизиране на активите, е в пряка връзка с определянето на разходите за амортизация, които влияят както върху себестойността на продукцията/услугите, така и върху възможностите за акумулиране на средства за осъществяване на инвестиционната политика на ръководството на предприятието.

ЛИТЕРАТУРА

- [1] Андрейчин А., Георгиев Л. и колектив, „Български тълковен речник“, София, Изд. „Наука и изкуство“, 2001 г.
- [2] Душанов И., „Терминологичен речник по счетоводна отчетност“, Изд. „Г. Бакалов“, Варна, 1979 г.

⁷ Ранков В., „Амортизациите като калкулативни разноси (Принос към проучване на калкулативната същност на амортизациите)“, Свищов, Печатница „П.А.Славков“, 1944 г.

- [3] Георгиева Д., „Понятието амортизация при формиране амортизационната политика на предприятията“, „Проф. д-р Асен Златаров“, АИ Управление и образование, том IX (1) 2013, с.159-165.
- [4] Палий В., „Бухгалтерский учет для менеджеров“, М., Гарвер, 1991.
- [5] Ранков В., „Амортизациите като калкулативни разности (Принос към проучване на калкулативната същност на амортизациите)“, Свищов, Печатница „П.А.Славков“, 1944 г.
- [6] Международни счетоводни стандарти/Международни стандарти за финансово отчитане приети с Регламент (ЕО) № 1126/2008 на Комисията от 3 ноември 2008 година за приемане на някои международни счетоводни стандарти в съответствие с Регламент (ЕО) № 1606/2002 на Европейския парламент и на Съвета.
- [7] Национални счетоводни стандарти в сила от 01.01.2016 г. приети с Постановление на Министерския съвет № 394 от 30 декември 2015 г. за изменение и допълнение на Националните стандарти за финансови отчети за малки и средни предприятия, приети с постановление № 46 на министерския съвет от 2005 г.